

Oponentní posudek praktické části bakalářské práce Evy Vymětalové DiS.

Praktická část

Restaurování části figurální malířské výzdoby
na vymezené části stropu lodi a k ní přiléhající medailon
v kostele sv. Václava v Cerekvici nad Loučnou

Ateliér restaurování nástěnné malby a sgrafita

Fakulta restaurování Univerzity Pardubice

2015

Náplní praktické části bakalářské práce je restaurování levé poloviny zrcadla se scénou Radslav se koří sv. Václavovi a medailon se sv. Anežkou.

Dle zadání vedoucího práce studentka v praktické části provedla v rámci neinvazivních metod průzkumu fotodokumentaci stavu před restaurováním v rozptýleném a bočním světle a fotodokumentaci vybraných částí malby v infračervené části spektra světla. V invazivní části průzkumu se jednalo o rozšíření stávajícího stratigrafického sondážního průzkumu a odběr mikrovzorků pro laboratorní analýzy. Součástí této fáze prací bylo dále vyhodnocení restaurátorského průzkumu a vypracování návrhu na restaurování. Následuje popis komplexního restaurování vymezeného úseku maleb. Práce je velmi dobře strukturovaná, jednotlivé kroky restaurátorského zásahu velmi dobře a srozumitelně popsány.

Ještě před popisem jednotlivých fází restaurátorského průzkumu se studentka věnuje relativně detailnímu popisu architektury jako celku, historii vzniku objektu a popisu interiéru. Následuje popis malířské výzdoby interiéru, v této souvislosti zmiňuje oba malíře, kteří v nepříliš velkém časovém odstupu tuto výzdobu postupně realizovali. Navazuje ikonografický rozbor maleb.

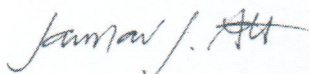
V části, která je věnována restaurátorskému průzkumu popisuje jednotlivé fáze invazivních a neinvazivních metod průzkumu (viz výše). Dále, v rámci komplexního vyhodnocení průzkumu, pracuje s výsledky laboratorních analýz odebraných mikrovzorků a komparuje je s výsledky stratigrafického sondážního průzkumu *in situ*. Následuje návrh na vlastní restaurování, který představuje i návrh na užití nejvhodnějším materiálů, případně jejich kombinací, které byly na základě výsledků průzkumu odzkoušeny. Ve své práci pak podrobně popisuje a dokumentuje jednotlivé kroky restaurátorského zásahu (čištění, hloubkové zpevňování strukturální i posilující adhezi omítkových vrstev, zpevnění barevné vrstvy, tmelení, retuš). K této části bych si dovilil jedinou připomínku, která se týká užití technologie zpevňování barevné vrstvy. Nevím, zda jsem z textu dobře pochopil, ale v návrhu na restaurování uvádí studentka jako jeden z možných prekondenzandů barevné vrstvy hydroxypropylcelulózu. V rámci zkoušek zpevňování zjišťuje, že tato nízkoviskózní hydroxypropylcelulóza (Klucel E) způsobuje ztmavnutí barevné vrstvy a i její zpevňující účinky nejsou dostatečné. Jako po všech stránkách nejvhodnější ji nakonec vychází Primal SF 016 (dalším zkoušeným materiálem je ještě Hydro Grund). V popisu prací uvádí jako prostředek užitý pro zpevnění barevné vrstvy akrylátovou disperzi Primal SF 016 (vybraný po provedených zkouškách). V seznamu užitých materiálů nakonec ale uvádí všechny materiály, i ty, které v průběhu zkoušek vyloučila jako nevyhovující, mimo jiné i Klucel E. Pro čtenáře zprávy tak není úplně jasné, zda v konkrétním případě zpevňování barevné vrstvy nedošlo k postupné kombinaci materiálů, tzn. předzpevnění pomocí Klucelu E a finální zpevnění Primalem SF 016. V tomto případě by technologická koncepce zpevňování barevné vrstvy byla do značné míry zpochybnitelná, neboť vodná akrylátová disperze při aplikaci nutně reaktivuje fixáž předtím provedenou Klucel E. V důsledku by to představovalo problém do budoucna, při eventuální potřebě odstranění těchto fixází. Ve výčtu užitých materiálů by měly být uvedeny pouze materiály skutečně při restaurování použité. Předpokládám, že jde o nedopatření, případně o snahu poctivě uvést všechny materiály, s kterými

studentka pracovala, přestože některé z nich z vlastního restaurátorského zásahu pro nevyhovující vlastnosti vyloučila.

Jak je výše uvedeno, praktická část bakalářské práce je z hlediska dokumentace průběhu restaurování velmi pěkně strukturovaná, dostatečně obsáhlá, fotodokumentace a další obrazový materiál dostatečně pokrývá všechny dílčí úkony restaurátorského zásahu. Výsledek restaurování působí velmi příznivě, retuše jsou provedeny velmi citlivě, vzdušně, umožňující snadnou identifikaci při podrobnějším zkoumání dílčích partií malby. Práce s literaturou a ostatními zdroji je na výborné úrovni, poznámkový aparát výborně veden, seznam literatury odpovídající rozsahu a struktuře práce.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.

Jaroslav J. Alt

V Trstěnici dne 10. 9. 2015

UNIVERZITA PARDUBICE, FAKULTA RESTAUROVÁNÍ

Obor: Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita

Eva Vymětalová Dis.

II. Teoretická část bakalářské práce: Kaple sv. Josefa při kapitulním chrámu Povýšení sv. Kříže v Litomyšli

O p o n e n t s k ý p o s u d e k:

Autorka se ve své práci zabývala kaplí sv. Josefa při kapitulním chrámu Povýšení sv. Kříže v Litomyšli. Jejím úkolem byl rozbor architektury kaple, detailní rozbor výzdoby interiéru, s využitím informací a poznatků získaných při účasti na jejím restaurování v roce 2002.

V úvodních kapitolách postupně pojednala historický a stavební vývoj Litomyšle související s tématem, především v době biskupské, dále působení augustiniánů a výstavbu jejich kláštera a s tím související vznik a stavebně historický vývoj kaple sv. Josefa. Zohlednila i pozdější osudy, zánik kláštera a přestavby stavebního komplexu do jeho dnešní podoby.

V dalších kapitolách, které jsou jádrem teoretické části práce, se autorka zabývá otázkami původního zasvěcení kaple, polychromie sochařských prvků interiéru, a rovněž polychromované portrétní galerie v kružbách klenby. Při té příležitosti si položila otázku souvislostí výzdoby kaple se svatovítskou stavební hutí a dvorskou výtvarnou kulturou. Dále podrobně rozebrala otázky spojené s mimořádně kvalitní gotickou nástěnnou malbou, odkrytou v roce 2002. Autorka čerpala z existující literatury na toto téma, kterou soustředila prakticky v úplnosti a využila ji pro pasáže své práce. Práce je organizována přehledně, je psána čtivým jazykem talentovaného autora, který má již značné zkušenosti s tvorbou odborného textu.

Velmi užitečná byla její dlouhodobá zkušenost s tímto prostorem a zjevně hluboce prožité téma, jak sama připomíná v úvodu své práce. Spolupracovala na restaurátorských úkolech spojených s revitalizací kapitulního chrámu a přilehlého děkanství, která probíhala v rozmezí let 1993–2002.

Její dlouhodobý odborný zájem o předmětný problém dokládají i seminární práce a restaurátorské dokumentace uložené na naší fakultě: *Kostel Povýšení sv. Kříže v Litomyšli* (1994), *Restaurování štukových polychromovaných prvků renesanční výzdoby klenby presbytáře děkanského kostela Povýšení sv. Kříže v Litomyšli* (1997), *Erby Vratislava z Pernštejna a Marie Manrique de Lara Y Mendoza* (1998), *Restaurování konsekračních křížů v hlavní lodi kostela Povýšení sv. Kříže v Litomyšli* a *Restaurování renesančních maleb na bočních stěnách kruchtly kostela Povýšení sv. Kříže v Litomyšli* (1999).

Autorka se odvážila tématu povítce mediévistického, a pochopitelně se nesnaží vynášet jednoznačné soudy. Je si vědoma, že řešení sporných otázek je proces

zdlouhavý a složitý, navíc již je mimo rámec zadání bakalářské práce. Spíše poučeně navrhuje témata k dalšímu zkoumání a formuluje své názory na jednotlivé problémy. Textu by neuškodilo, kdyby byl v některých pasážích pregnantnější, ale tato výtka nic nemění na skutečnosti, že se týká stylistických prostředků a ne jádra tématu. Obrazová příloha je přehledná a přináší cenné detailní fotografie pořízené během restaurátorských prací.

Autorka zadání této části bakalářské práce nesporně splnila. Protože i po formální stránce dodržela pravidla psaní bakalářských prací, stanovená na Fakultě restaurování Univerzity Pardubice, doporučuji teoretickou část bakalářské práce k obhajobě a navrhuji stupeň v ý b o r n ý.

Jiří Kaše

v Litomyšli 26. 8. 2015

